

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE ZA OPŠTINU ISTOK
ZA FINANSIJSKU GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2018**

Priština, maj 2019

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima opštine Istok, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora *Naser Arllati*, koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane *Edon Kabashi* (vođa tima), *Ylber Sadiku* i *Hysen Restelica* članovi, pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije *Faruk Rrahmani*.

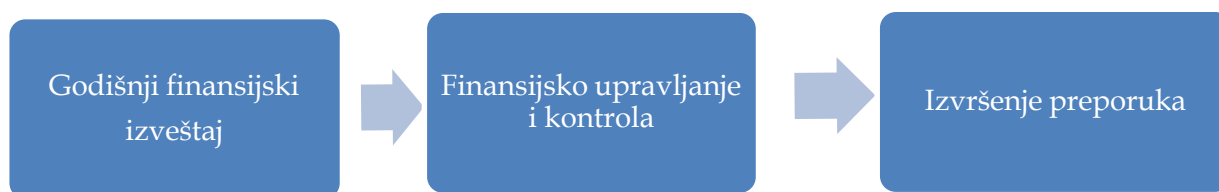
TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	11
4 Dobro upravljanje	28
5 Napredak u sprovođenju preporuka	31
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	38
Dodatak II: Komentari BO o nalazima u revizijskom izveštaju	42
Dodatak III: Potvrдно pismo.....	44

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije opštine Istok za godinu 2018, koji uključuje mišljenje Generalnog revizora o Godišnjim Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2017 godinu je izvršeni u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od 15/01/2019.

Revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za obavljanje revizije je određen u zavisnosti od kvaliteta interne kontrole koju sprovodi menadžment Opštine Istok. Nacionalna Kancelarija Revizije ceni saradnju koju je visoki Menadžment i osoblje Opštine Istok pružilo tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa Isticanjem Pitanja

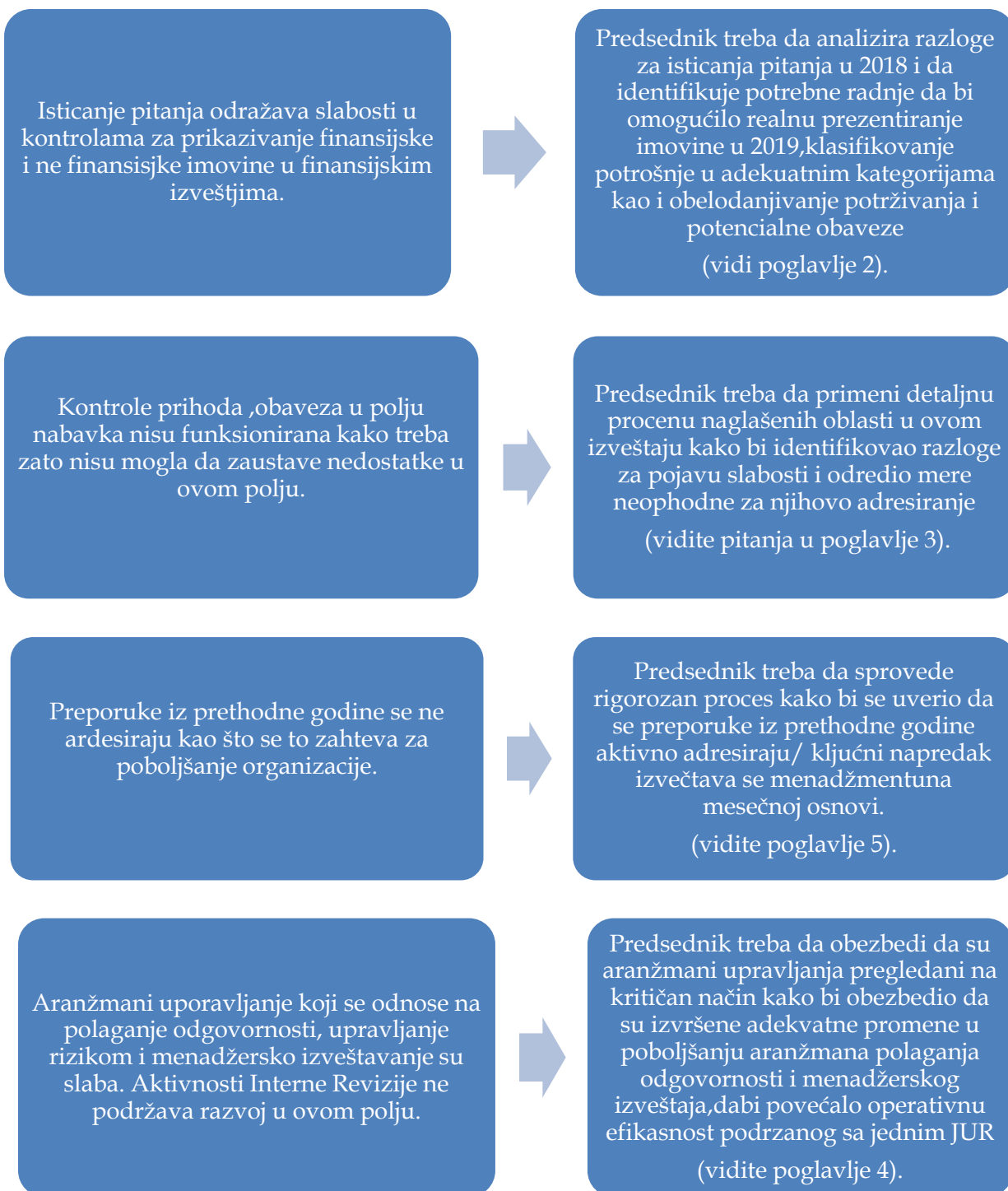
Godišnji Finansijski Izveštaji za 2018 godinu *predstavljaju objektivno i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Isticanje pitanja

Kao Isticanje pitanja, hteli bi navesti činjenicu da u kategoriju kapitalne investicije bile su budžetirana i pogrešno isplaćena troškovi u iznosu od 183,326€ koje od prirode pripadaju kategoriji robe i usluge, i subvencije i transferi. Takođe, potraživanja i imovina u Godišnjim Finansijskim Izveštajima potcenjena su, dok su potencijalne obaveze uopšte nisu obelodanjivane u izveštaju.

Opširnije vidi odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja, prema MSVIR.

Glavni zaključci i preporuke:**Odgovor Predsednika Opštine**

Predsednik Opštine je razmotrio i saglasio se sa većinom nalaza i zaključaka revizije. Za neke, nalazi su dati objašnjenja i komentari koju se može videti u Aneksu II.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijski pregleda i ostalih finansijskih podataka kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilima;
- Da li su funkcije kontrole i unutrašnje revizije odgovarajuće i efikasne; i
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama da bi ustanovili nivo detaljnih testova, koji su potrebni da bi obezbedili dokaze koji podržavaju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezane aranžmane upravljanja do one mere koju mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koja se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali. Odgovore menadžmenta o rezultatima revizije možete naći u Dodatku II i III.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijski Izveštaja (GFI) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje revizije

Ne -modifikovano mišljenje sa Isticanjem pitanja

Revidirali smo GFI opštine Istok za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajući beleške finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenju, GFI za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima, naše odgovornosti su opisane ispod kod dela Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje pitanja

Mi skrećemo vam pažnju na činjenicu da:

- Jedan deo potrošnje je budžetirano, nakon toga su potrošena u ne adekvatnu kategoriju. Opština pogrešno je klasificirala kao kapitalnu investiciju 23 isplata za projekte u iznosu od 183,326€, koja je prema Administrativne Smernice 2005/08 pripadaju kategoriji roba i usluga u iznosu od 158,657€, i subvencije u iznosu od 24,669€;

- Opštinska imovina i dalje ostaju potcenjena, kao posledica ne upisivanje 1,540 opštinske parcela i ne registrovanje kupljene imovine iznad 1,000 € u ISFUK u iznosu od 202,603€. Sa druge strane mi smo precenili imovinu na 124,911€ jer su bila upisana kao kapitalna imovina, a nisu potpunjavali uslove za kapitalnu imovinu a kamo li poboljšavanje imovine;
- Potraživanje bila su potcenjena za 196,101€. Na obelodanjivanja u GFI nisu bila obuhvaćena i potraživanja za poslovna opterećenja u vrednosti 174,831€, opterećenja za alkoholna pića 8,380€, kao i opštinski zakup privremenog karaktera u iznosu 12,890€; i
- Potencijalne obaveze u vrednosti u iznosu od 152,019€ nisu bila obelodanjivana u GFI.

Ključna pitanja revizije

Opština je takođe izložena potencijalnim obavezama ili sporovima, i njihov iznos prema Opštinskim informacijama iznosi 152,019€. Ako se sudske tužbe podnesu u korist poverilaca, od opštine se očekuje da se suoči sa lošim ponašanjem u budžetu u narednoj godini.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik Opštine Istok je odgovoran za pripremu i tačnu predavljanje Finansijski Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom sektoru - modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca i za unutrašnje kontrole koje menadžment određuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koja su uzrokovana bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona Br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje praćenje postupka finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna ovih GFI sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati svako materijalno pogrešno prikazivanje koje može postojati. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu Razumna ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI kako usled prevare tako usled greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršnih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Opština izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahtevi za procedure finansijskog upravljanja i kontrole (MFK);
- Početni i završni plan nabavke; i
- Redovni tromesečni izveštaji za Skupštinu Opštinu.

U sporu o finansijskim izveštajima imamo problem da ih pokrenemo:

U Izveštaju o novčanim primicima i plaćanjima i u Izveštaju o izvršenju budžeta nije bilo usklađivanja između GFI i KFMIS Beleški u iznosu od oko 6,000€.

Data izjava od strane Glavnog Administrativnog i finansijskog službenika ,prilikom predaje GFI -a u Ministarstvu Finansija ,može se smatrati ne tačno m , polazeći od činjenice da obelodanjivanje nije bilo potpuno. Naše mišljenje nije modifikovano za ova pitanja.

U kontekstu ostalih zahteva za spoljno izveštavanje, nemamo neko pitanje za pokretanje.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Za gore navedena pitanja preporučujemo:

Preporuka C1 Predsednik, treba da se osigura da su preduzete akcije za adresiranje razloga za Isticanje pitanja kod revizijskog mišljenja. U procesu budžetiranja svi troškovi treba da budu budžetirani u skladu sa pravilima trezora (plan računovodstva). Cela imovina , uključujući i imanja treba se upisivati u registre imovine. Takođe, obelodanjivanje račune potraživanja i uslovne obaveze treba biti u celosti i tačno predstavljeni u GFI za godinu 2019.

Izjava od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, ne treba da se potpisuju osim ako nad GFI aplicirana su sve neophodne kontrole.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim Upravljanjem i Kontrole (FUK), odražava detaljni rad revizije koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke ljudski resursi, računi potraživanja kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

Opština Istok je potrošila 91% završnog budžeta za 2018 godinu što podrazumeva dobro izvršenje na opštem nivou. U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad prihodima su u generalnom odgovarajuće i primenjuju se na efektivan način, međutim ipak su potrebni dodatni mehanizmi da bi reagovalo na njihovo prikupljanje i naplatu potraživanja u većoj meri.

Takođe, kontrole nad nizom oblasti potrošnje zahtevaju dalje poboljšanje kako bi se sprečila pogrešna klasifikacija troškova, angažovanje preko posebnih sporazuma izvan procedura, zaobilaženje pravila nabavke, nepravilno izvršenje isplata, povećanje isplata prema sudskim odlukama i kašnjenja u realizaciji kapitalnih projekata.

Dalje, opština treba da preduzme radnje za poboljšanje potpunog upravljanja i izveštavanja o imovini i obavezama, ova pitanja koja su naglašena i u izveštaju za prethodnu godinu.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Izvori Fondova::	10,197,776	10,532,051	9,542,940	8,853,886	8,846,553
Grant Vlade-Budžet	9,016,861	8,894,563	8,568,226	7,734,102	7,865,277
Prenete iz prethodne godine ²	0	307,748	135,406	333,027	145,246
Sopstveni prihodi ³	1,180,915	1,180,915	704,794	751,223	721,525
Unutrašnje Donacije	0	29,367	15,060	35,534	24,334
Spoljne Donacije	0	119,457	119,454	0	90,171

Završni budžet je u odnosu na početni budžet povećan za 334,275€. Ovo povećanje je rezultat unutrašnjih i spoljnih donacija u iznosu od 148,824€, prihoda koji su preneti iz prethodne godine u iznosu od 307,748€ i smanjenje budžeta za 122,298€.

Opština je u 2018 godini, potrošila 91% završnog budžeta ili 9,542,940€, sa jednim poboljšanjem od 1% u odnosu na 2017 godinu (90%).

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	10,197,776	10,532,051	9,542,940	8,853,886	8,846,553
Plate i Dnevnice	6,021,834	5,899,536	5,861,876	5,638,899	5,675,925
Robe i Usluge	1,037,272	1,042,767	904,245	764,047	782,425
Komunalije	117,000	137,138	137,047	118,580	145,532
Subvencije i Transferi	223,813	258,970	251,784	262,018	201,391
Kapitalne Investicije	2,797,857	3,193,639	2,387,988	2,070,342	2,041,280

U nastavku su data objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama:

- Završni budžet za plate i dnevnice bio je smanjen za 122,298€ Odlukom Vlade. Realizacija budžeta u ovoj kategoriju u iznosio je 99%;
- Kod robe i usluga, budžet je bio povećan u iznosu od 5,495€, komunalne usluge sa 20,138€ subvencije i transferi za 35,157€. Povećanje za ove kategorije došlo od prebačenih

¹ Završni budžet - odobren je od strane Skupštine i naknadno prilagođen od strane Ministarstva Finansija.

² Sopstveni prihodi koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u tekućoj godini.

³ Primanja upotrebljena od entiteta za finansiranje sopstvenih aktivnosti.

sredstava. Realizacija budžeta za robe i usluge bio je 87%, komunalne u sluge 100% dok u kategoriju subvencije i transfer 97%; i

- Budžet za kapitalne investicije bio je povećan za 395,872€. Povećanje se dogodilo od prebačenih sredstava u iznosu od 246,957€ s definisani donatorski grantovi u iznosu od 148,825. Uprkos ovom budžetu za kapitalne investicije, potrošeno je samo 75%. Kašnjenja se odnose na neke projekte koji su pokrenuti krajem 2018. godine.

Pitanje B1⁴ - Nizak nivo izvršenja budžeta za kapitalne investicije

Nalaz Dalji izazov opštine ostaje nizak nivo izvršnosti budžeta kod kapitalnih investicija, oko 75% što je rezultiralo ne dovoljnom isplatom u iznosu od 805,651€ iz budžeta. Nizak nivo realizovanja, pretežno je kao rezultat kašnjenja u nabavnim procedurama. Na to je uticala i činjenica da su nabavke za izvršne projekte odložene ili otkazane, što je uticalo na početak nabavke za kapitalne projekte.

Dalje, najveći deo (75% isplata) od kapitalne potrošnje realizovano je u zadnjem tromesečju godine

Rizik Nizak nivo izvršenja budžeta smanjuje efektivnost godišnjih planova organizacije. Ne ispunjenje programa za kapitalne investicije rezultira će u realizovanju manje projekata, a ovo će uticati na kvalitet usluga nad građanima.

Preporuka B1 Predsednik treba obezbedi da budžetska performansa sistematski pregledana u mesečnim pregledima i da ovaj pregled identifikuje i adresira prepreke za realizovanje budžeta na vreme i u planiranom nivou. Tamo gde početna planiranje budžeta nisu tačna, mora se odraziti na poziciju završnog budžeta.

3.1.1 Prihodi

Prihodi koji su ostvareni od strane opštine Istok iznose 933,592€. Prihode se uglavnom realizovane od poreza na imovinu, građevinskih dozvola, prihode od zakupnina, administrativnih taksi, itd.

⁴ Pitanje A i Preporuka A – podrazumeva nova pitanja i preporuke
 Pitanje B i Preporuka B - podrazumeva ponovljena pitanja i preporuke
 Pitanje C i Preporuka C - podrazumeva delimično ponovljena pitanja i preporuke

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Prijemi	2017 Prijemi	2016 ⁵ Prijemi
Sopstveni prihodi	1,180,915	1,180,915	933,592	843,036	1,061,435

Od ukupno planiranih prihoda 1,180,915€, opština je uspela da prikupiti oko 79%.

Opština Istok imala je i indirektno prihode u totalnom iznosu od 165,19€. Prihodi su bili od saobraćajnih kazni u iznosu od 117,229€, zakonskih prekršaja na iznosu od 32,223 €, i od agencije za šumarstvo u iznosu od 15,741€.

⁵ Primanja za godinu 2016 obuhvaćaju indirektno prihode.

Pitanje B2 – Ne adekvatno upravljanje iznajmljivanje opštinske imovine

Nalaz Uredba br.23/2013 o utvrđivanju procedure za korišćenje i razmenu nepokretne imovine, član 4 obavezuje opštinu da obezbedi kratkoročno korišćenje nepokretne imovine kroz postupak javne aukcije. Opština Istok ima 42 iznajmljen. U 2018 godini Opština u tom smislu je ostvarila lagan napredak jer je osam (8) izdato putem javne aukcije. Ipak mi smo primetili da:

- Upravljanje imovine koja je data pod zakup, ostaje izazov za Opštinu i u budućem polazeći od činjenice da 41 zakupaca nisu podmirili svoje obaveze, desetoro (10) od njih nisu plaćale kiriju još od 2008 godine i nastavljaju još uvek koristiti opštinska imanja; i
- U tri od četiri testiranih primeraka ustanovili smo da ugovorima prevazišao rok⁶ i nije vršena osvežavanje ugovora s 'druge strane imanje nastavlja se koristiti od strane zakupaca.

Prema opštinskog menadžmentu, razlog ovog izazova je činjenica jer u nekim opštinskim imanjima ima potraživanja od strane korisnika zemlje koji sebe smatraju za vlasnike zemlje. Delovanje opštinskog menadžmenta eliminisanje ovih sporova nisu bili dovoljni da bi promenilo stanje u upravljanju stanja datih imanja pod zakup

Rizik Nedostatak kontrole i ne izvršenje neophodnih mera, onemogućava prikupljanje prihoda od najma i povećava rizik starenje dugova. Takođe rad sa isteklim ugovorima lišava opštinu od prava na prikupljanje prihoda i praćenja sudskih postupaka u slučaju da zakupac ne podmiruje svoje obaveze na vreme

Preporuka B2 Predsednik treba da analizira razlog ne adekvatnom upravljanje opštinske imovine, i osigurati davanje opštinske imovine u zakup u samo onda kada za to su potpunjeni zakonski zahtevi u saglasnošću sa pravilima. Treba aktivno istražiti sve opcije koje se mogu uraditi, uključujući i zakonska sredstva da bi se osiguralo da se dogovoreni prihodi ostvare.

3.1.2 Plate i dnevnice

Plate i dnevnice vrše se preko centralizovanog sistema .Kontrole koje lokalno deluju u opštini odnose se na: kontrolu plaćanja potpisivanjem platnih lista; verifikaciju mogućih promena koje se mogu pojaviti između obrazaca; pregled budžeta za ovu kategoriju i pomirenje trezora.

Konačni iznos naknada i naknada iznosi 5,899,536€. Od toga, 5,861,876€ ili 99%.

⁶ Ugovori su bili 1 godišnji i bili su iz 2014, 2015 i 2016 godine.

Pitanje C2 - Neadekvatno upravljanje angažovanih kroz privremenih ugovora

Nalaz Finansijsko pravilo 01/2013 u član 33 precizira da se svi zaposleni uplate preko platnog spiska. Zakon o Civilnoj Službi br. 03/L-149 u članu 12 određuje da imenovanje na određeno vreme manje od šest meseci da se uradi na osnovu ugovora tako zvanih „Ugovor o posebnim uslugama “. Opština je tokom 2018 god, angažovala 30 radnika Od kojih 30 angažovani su sa radnim ugovorom za rad na određenom vremenu oslanjajući se na Zakon o Radu, 5 od njih bili su sa ugovorom za posebnim uslugama oslanjajući se na Zakon o Civilnim Službenicima. Mi smo ustanovili:

- Svi angažovani su isplaćeni od kategorije roba i usluge iako angažovani sa ugovorima na određenom vremenu smatraju se radnicima i da se isplata treba se vršiti od kategorije za Plaće i Dnevnice; i
- Postoji konfuzija kod ovih ugovora s razlogom jer za istu poziciju angažiranje se vrši ponekad sa Zakonom o civilnim Uslugama a ponekad Zakonom o Radu. Takođe primećuje se da zaposleni su bili angažovani pretežno po redovnim pozicijama rada.

Prema opštinskim zvaničnicima, identifikovani nedostaci, dolaze kao razlog nedostatka budžeta za novo osoblje za stalne programe kao i za ograničena radna mesta od strane Ministarstva Finansija (MF) u odnosu sa zahtevima

Rizik Pokrivanje pozicija sa privremenim ugovorima povećava rizik za povećavanje ne planirane potrošnje i može uticati na nerealizovanije ostalih objekta koji su određeni.

Preporuka C2 Predsednik, treba da obezbedi prekid jedne prakse takvog angažovanja i da za sve redovne radne pozicije za koje postoji dugoročna potreba zahteve adresirati za vreme planiranje budžeta. Zahtevom o povećanju osoblja i diskusija sa MF. Takve isplate bi trebalo vršiti po kategoriji plata i dnevnica.

Pitanje A1 – Nedostaci upravljanje osoblja

- Nalaz** Opština nije uspjela i dalje da kompletira dosije osoblja u skladu sa Pravilnikom br.03/2011o dosijee i lista za civilne službenike kao i dosije zdravstvenih i prosvetnih radnika. Mi smo primetili:
- Dosije državnih službenika, zdravstvenih i prosvetnih radnika nedostajali su im dokumenti kao što su: izvod rođenja, izvod državljanstva, pod istragom, odluka o godišnjem odmoru i ostali dokazi koja su potrebna da bi bili deo u dosijee službenika; i
 - Direkcija prosvete zaposlila je dve osobe u obrazovanju, ali konkurs rada nisu objavili u jednim od pisanih medija onako kako je navedeno u Au 07/2017 (MRSZ) član 4 tačka 3, ali je bilo objavljivano u veb stranici opštini.
- Rizik** Ne ažuriranje dosijea i ne dopuna neophodnim dokumentacijom povećava rizik u neadekvatnom upravljanju osoblja odražava se nepravilnost i nedostatak informacija osoblju.
- Preporuka A1** Predsednik treba obezbediti da su preduzeti konkretni koraci za poboljšavanje kontrole u dosijeu osoblja tako da svi dosije biti kompletirani i neophodna dokumentacija do kraja godine.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za ove kategorije za 2018 god. iznosio je 1,179,905€. Od kojih je potrošeno 1,041,292€ ili 88% od planiranog budžeta. One pretežno čine potrošnju namenjeno komunalijama, putovanjima ,telekomunikaciji, nabavka opreme , goriva , usluge registracije i osiguranja, održavanje i službeni ručkovi. Nalazi za ovu kategoriju se odnose na loše klasifikacije i prikazani su u naglasku problema.

Preporuke

Nemamo preporuke na ovom polju.

3.1.4 Subvencije i transferi

Završni Budžet za subvencije i transfere bio je 258,970€. Sa tog iznosa je tokom 2018 godine potrošeno 251,784€, ili 97% planiranog budžeta. Potrošnja pretežno su činili podržavanje aktivnosti kulture, sportova i momentalne pomoći.

Preporuke

Nemamo preporuke na ovom polju.

3.1.5 Kapitalna Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije bio je 3,193,639€. Sa tog budžeta je tokom 2018-te potrošeno 2,387,988€ ili 75% planiranog budžeta. Investicije se uglavnom odnose na uređenje infrastrukture, izgradnju puteva, kanalizacije, trotoare, održavanje objekata, opremu kao i razna kapitalna poboljšanja.

Pitanje A2 - Nedostatak izvršnog projekta

Nalaz Član 20 točka 10 Operativnog Vodiča za Javne Nabavke (OVJN), zahteva da tehnička specifikacija za ugovor o radu, treba sadržati jedan izvršni projekat kao suštinski delovi.

Mi smo ustanovili da na 15 potpisanih ugovora o radu, opština nije imalo izrađen nacrt izvršnog projekta, ali je razvila samo nabavne procedure pripremom samo količinu i veličinu. Nedostatak izvršnih projekata uglavnom su kod izgradnji puteva i trotoara, kanalizacija i kanala za navodnjavanje. Prema zvaničnicima ovo je razlog kašnjenja u ugovaranju usluga za izradu izvršnih projekata koji su odugovlače ni iz brojnih žalbi operatera u postupku nabavke. Žaljenje na proceduru nabavljanja rezultirali su zbog nedostatka ugovora za izradu nacrt projekta.

Rizik Nedostatak projekata za izvršenje i iniciranje procedura za kapitalne projekte samo sa samo u veličini i sa predračunom povećava rizik da tokom izvršenja projekata da se pojavljuju razna prepreke kao na profesionalnom aspektu kao i na kašnjenju radova ili i na povećavanju troškova ovih projekata.

Preporuka A2 Predsednik treba obezbediti preko menadžera za nabavku da sve procedure koja se tiče poslova da se ne iniciraju sve dok se ne osigura o postojanju projekta za izvršenje. Neophodne pripreme za jedan projekat imaće uticaja i na izradu jasnih specifikacija, ali doći će do eliminisanja prepreka kao što su kašnjenja tako i dodatne potrošnje.

Pitanje A3 – Prekoračenje dodatnih poslova i ostali nedostaci

Nalaz Dodatak ugovora po članu 35 ZJN⁷-ci je dozvoljeno do 10% od ukupne vrednosti originalnog ugovora. Originalni Ugovor⁸ za "Regulaciju memorijala Ibrahim Rugova-IV faza" bilo je na iznosu od 348,931€. Opština je bila uklopila je dodatak ugovora na iznosu od 92,456 € koja su činila 26,5% originalnog ugovora. prevaziđenije je bilo 57,563€, koje je bilo 10% više nego u dodatku ugovora. Takođe, u ovoj proceduri nabavka mi smo identifikovali i neka nedostatke:

- U tenderski dosije te EO dobitnika nije bilo predviđeno pod ugovaranje radova. Posle sklapanja ugovora, odnosno dana 15.10.2018, EO dobitnik upoznao Opštinu pod ugovaranje jednog dela ugovora, koja u protivrečnosti sa Dosije Tendera-člana 4.2;
- Opština nije upoznala RKJN u toku dva dana od datuma kada je doneta odluka za aplikaciju procedure pregovaranja bez publikacije što je zahtev od člana 20 RKJN;
- Imalo je kašnjenje u realizaciji ovog ugovora od činjenice da pod dinamičnim planom i posebne uslove ugovora bilo planirano da ugovori budu završeni u Decembru 2018. godine. Mi smo primetili da do kraja Februara 2019 projekat nije bio završen, i nije bilo odobrenja za nastavak rada ili čak primene kazni; i
- Izvršenje ugovora –tokom fizičkog pregleda, identifikovano je da tri pozicije nisu bili realizovana prema ugovorenim proizvođaču⁹: (pozicije koja nisu realizovani prema ugovorenom proizvođaču su: B1 od 12,780€, B2 od 760€ i pozicija C1 od 25,800€). Upravnik ugovora odobrio ove izmene s razlogom jer prema njemu imale su iste tehničke karakteristike.

Rizik Prevaziđene iznosa dopunskih radova kao i ostali evidentirani nedostaci nabavke na ovom projektu i do izvršenja radova povećavaju rizik da projekat ne bude završena potrebnim kvalitetom da ima devijacije od početnog projekta.

⁷ Zakon o javnim nabavkama br. 04 / L-042 sa izmenama i dopunama zakona br. 04 / L-237; br. 05 / L-068 i 05 / L-092.

⁸ Ugovor je su finansiranje između opštine i Agencije za upravljanje memorijalnim kompleksima.

⁹ Te pozicije su bile predviđene za japanske proizvođače sve dok su bile postavljene na kineske proizvođače

Preporuka A3 Predsednik treba osigurati da ni u jedno, slučaju ne može imati prekoračenja dodatnih poslova iznad 10% od originalnog ugovora i u slučaju dodatnih poslova upravnik nabavke treba poštovati pravila nabavke koja su potrebna. Takođe, treba se odrediti sistem odgovornosti u razne slučajeve pozicija (proizvođača) i kašnjenja neodobrenih radova. Kontinuirano praćenje upravljanja, u slučaju kompleksnih projekata.

Pitanje A4 - Nepoštovanje kriterijuma navedenim u tenderskim dosijeu

Nalaz U dosijeu tendera za "Izgradnja puta Zhakave - Hajrizaj" određeni su uslovi koja treba ispuniti od strane ponuđača vezano za ispunjavanje tehničkim i profesionalnim zahtevima.

Evidentirali smo da rukovodilac gradilišta određen od strane operatora, imao je overenu diplomu još od 2016 godine, i ako prema obaveštenje o ugovoru trebalo je da bude nakon datuma najave o ugovoru. Također, dobitnik nije imao overene licence za proizvodnju asfalta i licenciran kamenolom od strane Komisije za Rudnike i Minerale, ni ugovor sa operatorom za upotrebu osnove asfalta i kamenoloma, zahtevi ovi u dosijeu tendera. Ovo stanje je rezultat nemarnosti komisije za procenu ponuda.

Rizik Nedostaci u upravljanju procesa nabavke u potpunosti, i procenjivanje ponude posebno može rezultirati ugovorima dodeljenim operaterima koji ne odgovaraju, što povećava rizik da bi to moglo odražavati nedostatke u izvršavanju ugovora.

Preporuka A4 Predsednik treba obezbediti da upravljanje nabavke obuhvaća proces procene vrše se u potpunoj harmoniji sa kriterijama koja su navedena, ponuđači koji nisu u skladu sa zahtevima tenderskog dosijea i nisu nagrađeni ugovorom. Takođe da se uvede sistem polaganja računa u slučajevima ne završavanja poslova kao što je navedeno u zakonskim zahtevima.

Pitanje B3 - Plaćanje bez dovoljno dokaza

- Nalaz** Mi smo primetili da su realizovane dve isplate, a da nisu obezbeđena dovoljno dokaza za završene usluge. Isplata u iznosu od 4,343€ za “Održavanje javne rasvete” i isplata u iznosu od 10,225€ za “Održavanje javnih prostorija”, realizovana su oslanjajući se na izveštaju pripremljenog od upravnika ugovora za završene poslove, prema kojem kompanija je vršila održavanje rasvete i javne prostorije po raznim lokacijama opštine, ali se ne dokazuje tačno gde je to izvršeno.
- Postojeće stanje je s razlogom jedne prakse stvorene od strane upravnika ugovora, gde njihovi izveštaji ne pružaju dovoljno detalja u vezi sa lokacijom gde je to izvršeno kao i vremenom kada je to urađeno.
- Rizik** Isplate u nedostatku dokaza ili ne definisanje poslova /usluga koja su urađena povećava rizik isplata u nedostatku snabdevanja ili ne usklađenost snabdevanje sa ugovorom. Ovo može dovesti i do pogoršanja budžeta.
- Preporuka B3** Predsednik treba ojačati kontrolu u procesu plata istovremeno da osigura da naplate će se izvršiti samo kada se obezbedi dokaz o završetku radova/ugovorenih usluga.

Pitanje A5 - Izmene količine pred mera za ne-okvirne ugovore

Nalaz Promene dozvoljenih količina kod okvirnog ugovora. Od sedam (7)¹⁰ ne okviran ugovor identifikovali smo da su promenjena realizovana količina za nekoliko pozicije, povećavajući/smanjujući iznad 10% ugovorenu količinu, ali ne menjajući završnu cenu ugovora. Prema upravniku ugovora promene su došle usled zahteva zajednice. Odobrenja za ove izmene nisu uzete od NKR ali od autorizovanog službenika za budžet.

Treba napomenuti da upravnik projekt a nije bio upoznat sa zahtevima zakonske regulative za javne nabavke u vezi sa izmenama ugovora.

Rizik Promena parametara i predračun ugovora brza odobrenja kancelarije za nabavke i Nacionalne Kancelarije za Reviziju predstavlja nedostatke u izvršene kontrole od visokog menadžmenta i rizikuje da zbog promene u količini u ugovoru nije izabran najjeftiniji operator.

Preporuka A5 Predsednik treba osigurati da upravnici projekta su upoznati sa zahtevima javne nabavke, izveštava se za svako odstranjivanje od terminologije i uslove ugovora i da svako promena na uslove ugovora pre ili tokom izvršenja uradi će se samo nakon odobrenja primljenog od kancelarije za nabavku i NKR.

3.1.6 Zajednička pitanja za robu i usluge kao i kapitalne investicije

U nastavku su zajednička pitanja koje se odnose na robe i usluge kao i kapitalne investicije:

¹⁰ " Proširenje infrastrukture za destinaciju planinskog turizma "od 146,687.5 €," Izgradnja puteva u Vrelle "od 59,761 €," Izgradnja puteva u Banje ", od € 45,399," Eliminacija otpada iz javnih prostora "€ 16,590," Asfaltiranje putevi u Gurakocu "od 35,889.5 i" Asfaltiranje puta Sadri Lata - Zallk "od 35.985,5 €;" Pločnik koji spaja Gurakoc - Zallk "od 34,695 €

Pitanje A6 - Isplate izvršene od strane Trezora za Sudske odluke / izvršavanja

Nalaz Član 39 ZUJFO određuje GFS budžetske organizacije odgovornim da obezbedi da se svaki važeći račun i potraživanje za isplatu isporučene robe/ili izvršenih radova za budžetsku organizaciju isplaćuje u roku 30 kalendarski dana nakon dobivanja računa ili zahteva za isplata od strane budžetske organizacije.

Mi smo identifikovali da je Trezor na osnovu sudskih odluka izvršio isplate u vrednosti 162,922€ (gde je 2,088 € vraćeno). Od tih glavni dug iznosio je 141,845€ i proceduralni sudski troškovi (izvršenje) iznosili su 21,077€. Takođe, ovaj način isplaćivanja od trezora uticao je na uzimanje sredstva od neadekvatnih ekonomski kategorija.

Testirali smo dve uplatnice u iznosu od 119,441€, od ovih glavni dug iznosio je 11,016€, dok su sudski troškovi (izvršilac) iznosili 3,425€. Prema opštini ovo su dugovanja koja su prineti od prethodne godine, ali mi smo evidentirali da ove dve uplatnice nisu obuhvaćene na neizvršene obaveze koja su izveštena u GFI za godinu. Opštinski pravnik nije osporavao ova dva predmeta sa razlogom da ne bi učinio dodatne troškove za opštinu jer potraživanja poverilaca bila su poštena.

Rizik Kašnjenja u isplati i nedostatak izveštavanje svih obaveza u finansijskim izveštajima i mesečna izveštavanja rezultiralo je sa izvršenjem isplate stvarajući dodatne troškove za budžet opštine. Stvoreno stanje da isplate izvršene direktno od strane trezora putem procedura izvršenja utiče direktno na povećanje troškova za Opštinu a često i na pogrešnu klasifikaciju troškova.

Preporuka A6 Predsednik treba da obezbedi efikasni sistem u kojem svi računi koji nisu podmireni da se podmire u toku datog roka da bi izbegli dodatne troškove. Takođe, treba pojačati nadzor sa načinom upravljanja proces primanja i registrovanje faktura.

Pitanje C3 – Sklapanje ugovora u nedostatku dovoljnih fondova (obavezivanja)

Nalaz ZUJFO Br.03/L-221 član 36,1 kaže: Pred pokretanja procesa nabavke koji ima za cilj da dovede do utvrđivanja obaveze u tekućoj fiskalnoj godini, budžetska organizacija će evidentirati sva sredstva koja su izvršena u ISUFK u skladu sa pravilima FUK-a.

Ugovor "Izgradnja i rasvetljavanje u Banji" u iznosu od 56,811€ imalo je aktivnih sredstava 25,509€, dok planirana finansijski sredstva za ovaj projekat u budžetu 2018 godine su 50,000€ i nije bilo planiranih sredstava za 2019 godinu. Prema zvaničnicima Opštine Prema opštinskim zvaničnicima, angažovanje sredstava je delimično posledica činjenice da je finansiranje projekta planirano iz sopstvenih prihoda, a sredstva će biti dodeljena u zavisnosti od realizacije prihoda. Takođe, u pet ugovora o robama i uslugama angažovanje sredstava nije bilo kompletno pre potpisivanja ugovora.

Rizik Nedostatak odnosno niža obaveza od ugovorene vrednosti prilikom potpisivanja ugovora izložili su Opštinu pre rizika ulaska u obaveze izvan iznosa koji prelazi dodeljena sredstva i utiče na produženje izvršenja planiranih projekata.

Preporuka C3 Predsednik treba obezbediti dodatnu kontrolu s razlogom da ugovori budu potpisani samo onda kada postoje fondovi koji će osigurati njihovo izvršenje, bez obzira ako njihovo finansiranje se vrši od sopstvenim fondovima ili drugim fondovima finansiranja.

3.1.7 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prema računovodstvenom registru ISFUK-a, neto vrednost imovine (preko 1,000 €) je 17,448,394€, dok je vrednost ne-kapitalne imovine (ispod 1,000 €) predstavljena 249,000€.

Pitanje A7 Nedostaci u računovodstvenoj evidenciji imovine

Nalaz Upravljanje imovinom regulisano je Uredbom br. 02/2013. U upravljanju imovinom smo identifikovali sledeće nedostatke:

- U 6 primera evidentirali smo da iznos od 324,696€ registrovan je prema totalnom iznosu ugovora /plaćanja koja su urađena a ne prema odvojenih projekata. Ova radnja je u suprotnosti sa članom 6.1 i ne na osnovu iznosu projekata Uredba br. 02/2013. Plaćanja su uglavnom za asfaltiranje puteva i proširenje infrastrukture sa destinacijom za planinski turizam;
- Sredstva ispod 1,000€ za sektor zdravstva i obrazovanja nisu uključena u registar E-imovine; i
- Iznos od 3,930€ za "Izgradnja urgentnih stepenica" je registrovana kao nova stavka, iako je bila poboljšanje imovine i morala je da poveća vrednost objekta u kojem je izvršena ova investicija. Ova registracija nije u skladu sa članom 15.2 Uredbe br. 02/2013.

Ovo stanje je uglavnom sa razlogom nedostataka dovoljnog znanja službenika za imovinu sa zahtevima propisa Ministarstva finansija i ne ažurirajući registar na vreme.

Rizik Nedostatak tačnih i potpunih spiskova stvara nepotpune informacije za upravljanje vezano sa imovinom koja je u Opštinskoj nadležnost i utiče na iznad ili potcenjivanje imovine u godišnjim finansijskim izveštajima. Ovo može uticati na isticanju pitanja revizora.

PreporukaA7 Predsednik, treba obezbediti efektivno upravljanje sa ciljem da registar imanja prezentuje faktično stanje imovine, znači da iznos imovine da nije potcenjena ili precenjena. Takođe, treba osigurati obuku za zvaničnike imovine da odgovornost bude u dobrom nivou za izbegavanje sve nesuglasice sa kojima se susreće zvaničnik za imovinu tokom evidentiranja i upravljanja imovine.

Pitanje B4 – Kašnjenje u sprovođenju inventarizacije i vrednovanja ne finansijske imovine

Nalaz Član 24 uredbe 02/2013 za upravljanje imovine zahteva nakon usklađivanja stanja inventarizacije i procene stanja imovine izveštava u GFI.

- Opština na kraju godine osnovala je komisiju za inventarizaciju /procenu, ali ovaj proces nije uspeo da se završi potpuno sa razlogom jer je zdravstveni sektor dok je vršena revizija krajem Februara 2019 godine nije završio inventarizaciju. Dakle inventarizacija bila je nepotpuna u nekim direkcijama gde je izvršena imalo mnogo mana. Za neke procene imovine nije još završeno tokom izvršenja revizije; i
- Opština nije imala usvojena unutrašnjih uputstava u vezi sa inventarizaciju i izveštavanju ne finansijske imovine zahtev člana 19.5.3 i 21.5.3 uredbe br.02/2013.

Ovo se dogodilo sa razlogom zbog nemarnosti i nedostatak znanja koji su angažirani na izvršenju inventarizacije/procenu ne finansijske imovine i nedostatak unutrašnjih izvršenih uputstava vezanih za ovaj proces.

Rizik Nepravilno angažovanje u ažuriranju registra imovine odražava nedostatak tačnih i potpunih informacija o imovini u posedu. Ovo povećava rizik da se imovina zloupotrebi, izgubi ili promeni, a istovremeno utiče na nepravilno predstavljanje njihovog statusa u GFI.

Preporuka B4 Predsednik treba da osigura da komisija kompletira izveštaj o inventaru u potpunosti pre pripreme FSB-a. Izveštaj treba da sadrži poređenje fizičkog stanja sa onim u stanju evidencije. Ako se utvrdi razlika, ona se treba odraziti u registru imovine i u registru.

3.2 Potraživanja

Opština Istok predstavilo potraživanja u ukupnom iznosu od 1,069,080€ koja se odnose na: porez na imovinu u iznosu od 1,049,880€ i građevinske dozvole 19,200€ sa druge strane nisu prikazani u obelodanjivanjima godišnjih finansijskih izveštaja za 2018. godine, biznis opterećenja 174,831€, teret za usluge alkoholnih pića 8.380€, i privremena zakupnina u iznosu od 12,890€. Stvarna vrednost potraživanja iznosila je 1,265,181€.

Pitanje A8 – Stalno povećanje računa potraživanja

- Nalaz** Opština Istok nije imala efikasno upravljanje u prikupljanju potraživanja zato što one i dalje u rastu iz godine u godinu. One su od prethodne godine povećane za oko 7% a najveće povećanje imaju potraživanja od poreza na imovinu. Razlozi povećavanja potraživanja predstavlja neuspeh i ne angažovanje Opštine da predmete procesira kod Izvršitelja, iako neke pokušaje su uočljiv sa preduzela konkretne korake da prikuplja potraživanja preko Izvršitelja kao mogućnost za prikupljanje od kirija.
- Rizik** Rizik ne prikupljenih potraživanja utiče na mogućnost izvršenja kapitalnih projekata zbog nedostataka sredstva. Nedostatak kontrole i ne apliciranje adekvatnih mera onemogućuje prikupljanje potraživanja i povećava rizik starenje zahteva.
- Preporuka A8** Predsednik treba obezbediti plan delovanja u prikupljanju dugova. Početno treba preduzeti zakonske akcije pomoću izvršitelja, dok kod zakonodavaca treba preduzeti mere uzimanje objekta odnosno zemlju koju upotrebljavaju i dati ostalim licima u skladu sa procedure javne aukcije.

3.3 Neizmerene obaveze

Izjava o neizmerenim obavezama prema dobavljačima na kraju 2018 godine iznosila je 142,421€ prijavljenih u finansijskim izveštajima. Ove obaveze su prebačene za izvršenje u 2019. Ovo predstavlja samo deo budžetski poteškoća nađenih iz Opštine.

Pitanje B5 - Kašnjenja u isplatama kao i slabosti u prijavljivanju obaveza

Nalaz Član 5,2 Finansijske Uredbe br.02/2013 za izveštavanje neizmerenim obaveza budžetski organizacija kaže: "Sve budžetske organizacije su obavezne da izveštavaju u Ministarstvo Finansija o svojim neizmerenim obavezama. Izveštavanje po ovom finansijskom pravilu se vrši putem mesečnih izveštaja". Evidentirali smo da opština tokom 2018 godine nije izvestila nepodmirene obaveze preko mesečnih izveštaja u Ministarstvu Finansija i Trezora.

Član 39 Zakona o Upravljanju Javnih Finansija određuje rok isplate u toku 30 dana od prijema Računa. Evidentirali smo dva slučaja od po 15,438€¹¹ u kojem je opština zakasnila od 129 do 145 dana u isplatu obaveze nad snabdevačima.

Ovaj nalaz se desio zbog nemara odgovornog zvaničnika za izveštavanje o neizmirenim obavezama i zbog nedostataka jasnih formalnih procedura za upravljanje procesa prijema, upisivanja i izveštavanja računa.

Rizik Ne redovno izveštavanje svih obaveza u mesečnim izveštajima, predstavlja neispravno obelodanjivanje obaveza, i zajedno sa kašnjenjima u isplatu uplatnica može da utiče u povećavanju obaveza koja stvaraju budžetske implikacije za narednu fiskalnu godinu.

Preporuka B5 Predsednik treba da obezbedi da se sve uplatnice izvrše u roku od 30 dana nakon dobivanja računa. Dalje stvaranje jedan efektivna u kojem svi ne isplaćeni računi izveštavaju se na najprecizniji način i u potpunosti mesečnim osnovama u MF, kao i na kraju svake godine da obelodani na GFI.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija.

¹¹ Račun od dt. 28.12.2017 za Asfaltiranje puta Selman Tahirsylaj od 14,715€; i račun od dt. 11.10.2017 za svečane Ručkove u iznosu od 723€.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizikom, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji jedan broj slabosti unutrašnjeg upravljanja u opštini, posebno u vezi polaganja odgovornosti, upravljanja rizikom i kvaliteta menadžerskog izveštavanja. Efektivni odgovor nad revizijske preporuke i operisanje jednog kvalitetnog sistema interne revizije ,nisu podneta.

Sve opštine su obavezne da pripreme i da proslede strateške planova u nivou organizacije ,kao: urbanističkih planova, prostornih , energent ni operativni plan. Opština Istok raspolaže sa ovim strateškim plan: Strategija ekonomskog lokalnog razvoja za opštinu Istok 2017-2021. Plan razvoja opštine Istok 2018-2026 kao i Opštinski Plan za Upravljanje Otpadaka 2016-2021.

Ipak ,i dalje ne raspolaže “Opštinska Karta Zoniranja” ali samo odlučuje za njenu dizajnirane sa datumom 04.06.2016, a do sada nije to urađeno.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) operira sa jednim revizorom u poziciji direktora. Da bi izvršio jedanu efikasnu reviziju potrebno je raspolaganje jednog sveobuhvatnog programa što obelodanjuje finansijske rizik i ostala remiziranog entiteta što pruža dovoljnu sigurnost nad efektivnost unutrašnje kontrole. Uticaj interne revizije treba se oceniti ad značaja koja im daje menadžment adresiranja preporuka kao i podrška od jednog efektivnog Komiteta za Reviziju.

JUR nacrtala Strateški Plan kao i Godišnjih rada i Komitet Revizije (KR) takođe je održao tri sastanka tokom 2018 godine. Od četiri revizija koliko su bila planirana ,tri su završena. Revizije su pokrila: upravljanje imovine prihoda i rashoda direktoru javnih službi i kancelariji za nabavke.

Pitanje B6 – Ograničeno funkcionisanje JUR-a i KR-a

Nalaz	Postoji niz slabosti vezanih za tekuće operacije JUR-a kao što su: <ul style="list-style-type: none">• Jedinice koje su bile predmet revizije nisu izradile planove za implementaciju preporuka JUR, što je rezultiralo niskim nivoom implementacije datih preporuka. Od ukupno 20 datih preporuka, sedam je sprovedeno, osam je u procesu implementacije, a ostatak još nije realizovan. Ovo odražava nedostatak fokusiranja od strane menadžmenta kako bi se osiguralo da opštine na vreme implementiraju preporuke; i• Odbor za reviziju održao je tri (3) sastanka na kojima su razmatrani izveštaji JUR i CAO. Međutim, KA nije bila dovoljno efikasna u ispunjavanju svog mandata da nadgleda rezultate JUR-a i da obezbedi doprinos za implementaciju preporuka interne i eksterne revizije od strane menadžmenta.
Rizik	Ne izvršenje preporuka smanjuje efikasnosti uticaj na internih revizorskih usluga u poboljšavanje celokupnog upravljanja.
Preporuka B6	Predsednik, u saradnju sa KR i JUR, treba da preduzme konkretne akcije za izradu nacрта akcionog plana za sprovođenje preporuka i da preduzme sve mere protiv administrativnih jedinica koje se bave preporukama, da imaju maksimalnu posvećenost u dobijanju mera u oblastima u kojima su identifikovane slabosti.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Da bi imali dobru planiranje, da bi nadgledali aktivnosti na redovnoj osnovi, i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžment treba da ima redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao postupak je prihvatanja odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihova dela i transparentno obelodanjivanje rezultata. Sa druge strane ,upravljanje rizikom predstavlja proces koji identifikira, analizira, procenjuje i deluje/ mere preduzete od menadžmenta da bi kontrolirao i reagova ona opasnosti koja ucenjuju organizaciju.

Menadžment iako je primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da finansijski sistemi funkcionišu kako treba, mi smo uočili da preduzete mere su slaba i ne efikasna i ne omogućavaju efektivan odgovori na vreme nad identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje B7 – Slabosti u menadžerskim kontrolama i upravljanje rizika

Nalaz Pronalaženje našeg pregleda upravljačkih kontrola koje se sprovode u glavnom finansijskom sistemu opštine je pokazalo loše finansijsko izveštavanje o troškovima i prihodima, kao i nepotpuna analiza isporuke usluga. Iako su linije odgovornosti i komunikacije funkcionisale kroz redovne sedmične sastanke, trenutni format izveštavanja ne pruža osnovu za efikasnu unutrašnju kontrolu, jer se Pisano izveštavanje višem rukovodstvu vrši samo na zahtev, a ne na redovnoj osnovi.

Opština Istok nije sastavila registar rizika u skladu sa zahtevima FMC-a, gde bi identifikovala očekivane rizike za ciljeve, odredila njihov način upravljanja i jedinice odgovorne za poduzimanje potrebnih aktivnosti. To se desilo zbog nemara i loše komunikacije u organizaciji.

Rizik Loši zahtevi za polaganost računa i finansijsko izveštavanje lošeg kvaliteta reduciraju efektivnost finansijskog upravljanja. Ovo je stanje navede nas u lošem procesu budžetiranja kao i smanjuje sposobnost menadžmenta da bi reagovalo na finansijske izazove pravovremeno. Takođe, ovo smanjuje efekat budžetske kontrole i povećava rizik za neredovnu potrošnju. Shodno tome, ovo može dovesti i do pružanja ne kvalitativnih usluga.

Preporuka B7 Predsednik, treba da osigura da se izvrši pregled kako bi se odredio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja prema višem rukovodstvu. Takođe, da bi se uticaj rizika smanjio na prihvatljive nivoe, organizacija treba da razvije registre rizika sa svim odgovarajućim merama / akcijama kako bi se kontrolisale potencijalne pretnje prema ciljevima.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI opštine za 2017 godinu za opštinu Istok rezultirao je sa 16 glavnih preporuka. Opština Istok je pripremila Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će se obraditi date preporuke. Ipak ,nisu preduzeti odgovarajući koraci s razlogom da plan delovanja nije implementiran u potpunosti i manjkavost se primećuje u nekim poljima.

Do kraja naše revizije za godinu 2018, sprovedeno samo pet je preporuka u potpunosti su završena, tri su u procesu izvršenju, dok sedam nisu izvršena još uvek. Takođe jedna preporuka je zatvorena delimično ponovljene kao i jedna preporuka je bila zatvorena. Za bolji opis preporuka i način kako su tretirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine i godine 2018

Br	Polje revizije	Preporuke iz 2017 godine	Preduzete radnje	Statusi
1	GFI	<p>Predsednik treba da obezbedi da se napravi analiza kako bi se utvrdili uzroci Isticanja Pitanja, kao i da preduzme konkretne akcije kako bi sistematski uzimali u obzir uzroke eliminisanja grešaka u klasifikaciji troškova i obelodanjivanja imovine. Svi troškovi treba da budu budžetirani i evidentirani u skladu sa računovodstvenim planom. Nadalje, sva imovina, uključujući imovinu koju poseduju kao i nefinansijska sredstva, treba da se evidentiraju u registru imovine.</p> <p>Predsednik takođe treba da obezbedi da se uspostave efikasni procesi kako bi se potvrdio plan za izradu nacрта GFI 2018 i adresira sva pitanja koja se odnose na usaglašenost. Ovo bi takođe trebalo da uključi pregled GFI od strane menadžmenta, s posebnim fokusom na oblasti visokog rizika ili područja u kojima su identifikovane greške u prethodnim godinama. Deklaracija glavnog administrativnog i finansijskog službenika ne bi trebala biti potpisana, osim ako su sve potrebne kontrole primenjene u GFI-ma.</p>	Opština je preduzela mere u vezi sa adresiranjem opštinske imovine, sklopila je ugovor sa operatorom koji će regulisati opštinsku imovinu utvrđivanjem finansijske vrednosti ovih nepokretnosti, ali registracija još uvek nema akcije i registracija imovine u E-imovini još uvek nije izvršena. bio kompletan. nismo dobili konkretne razloge po ovom pitanju, ali loša klasifikacija troškova ostaje izazov. Drugi izazovi su se pojavili u ovom pitanju.	Preporuka Delimično implementirana
2	Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik treba da osigura da budžetsko izvršenje bude stalno i sistematski nadgledano na mesečnoj osnovi i da se u ovom pregledu identifikuju i adresiraju prepreke i poteškoće za izvršenje budžeta u planiranom nivou. Tamo gde su početna planiranja budžeta netačna, ovo treba da se odražava potpuno u završnom budžetskom položaju.	Isto stanje se nastavlja.	Preporuka nije implementirana

3	Prihodi	Predsednik, treba da osigura da verifikacija nepokretne imovine radi oporezivanja imovine mora biti izvršena u skladu sa pravilima, u cilju integracije eventualnih promena u postojeću bazu podataka o postojećoj imovini. Povećanje registracije imovine će rezultirati većim opštinskim prihodima i boljim performansama budžeta.	Rukovodstvo je preduzelo odgovarajuće radnje da sprovede preporuku.	Implementirana Preporuka
4	Prihodi	Predsednik treba da analizira razloge za neadekvatno upravljanje opštinskom imovinom i da obezbedi da se korišćenje opštinske nepokretne imovine vrši samo kada su zakonski uslovi ispunjeni u skladu sa pravilima. Takođe, sve moguće opcije treba uzeti u obzir aktivno, uključujući i zakonska sredstva kako bi osigurali ostvarivanje dogovorenih prihoda.	Bilo je malo aukcija o aukcijama, ali je situacija gotovo nepromenjena kao problem.	Preporuka nije implementirana
5	Plate i dodaci	Predsednik treba da obezbedi da se preduzmu mere za ukidanje prakse sklapanja ugovora bez procedure zapošljavanja, a trajanje takvih sporazuma će se vršiti u skladu sa relevantnim zakonima. U slučaju potrebe dodatnog zapošljavanja u opštini (redovne pozicije) osigurati budžet narednih godina u kategoriji zarada i plata gde su uračunate plate svih potrebnih radnika kao i sva plaćanja za njihove zarade kroz sistem platnog spiska. Isplate za ugovore o specijalnim uslugama se takođe vrše tek nakon što se obezbede dovoljni dokazi za obavljanje ovih usluga.	Procedure za regrutovanje su razvijene i postojali su dovoljni dokazi za pružanje usluga ostaje izazov trajanja ugovora i prolaza kroz sistem platnog spiska.	Delimično implementirana preporuka
6	Kapitalne investicije	Predsednik treba da postavi dodatne kontrole kako bi se osiguralo da li opština raspolaže dovoljnim fondovima pre ulaska u ugovorene obaveze a zahtevi za merenja i prognoze su određeni prema potrebama i u skladu sa pravilima nabavke.	Nismo identifikovali slične slučajeve tokom našeg testiranja.	Preporuka je implementirana
7	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi dodatne kontrole u razvoju aktivnosti nabavke. Prvobitno utvrđeni kriterijumi moraju biti jasni, a onda komisija za procenu ponude treba napraviti objektivnu procenu u skladu sa tim.	Nismo identifikovali slične slučajeve tokom našeg testiranja.	Preporuka je implementirana

8	Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi dodatne kontrole nad sprovođenjem postupka konfiskacije obezbeđenja u slučajevima utvrđenim Pravilnikom i Vodičem za javne nabavke.	Nismo identifikovali slično pitanje	Implementirana preporuka
9	Kapitalne Investicije	Predsednik treba da obezbedi da opština preuzima ugovorene obaveze u skladu sa godišnjim budžetom i prema pravilima. Adekvatne kontrole moraju funkcionisati pre potpisivanja ugovora, posebno u periodu na kraju godine.	Postoje slučajevi kada nije bilo dovoljno obaveza za ugovor i potpisano je krajem godine. Međutim, nismo identifikovali slične slučajeve koji naglašavaju da postoji napredak u ovom pravcu.	Preporuka implicitno implementirana
10	Zajednička pitanja za robe / usluge i kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da tokom sprovođenja aktivnosti nabavke odgovarajuće komisije formiraju predmet u slučaju odluke Glavnog Administrativnog Službenika, u skladu sa pravilima i uputstvom za rad javnih nabavki.	Nismo identifikovali slične slučajeve tokom našeg testiranja.	Preporuka je implementirana
11	Zajednička pitanja za robe / usluge i kapitalne investicije	Predsednik treba da pojača kontrolu u procesu plaćanja kako bi se osigurala isplata tek nakon što obezbedi dovoljno dokaza za obavljanje ugovorenih radova / usluga.	Još uvek postoje slučajevi čak i tokom 2018. godine kada je isplata izvršena u nedostatku dovoljnih dokaza.	Preporuka nije implementirana
12	Kapitalna i ne-kapitalna imovina	Predsednik treba da obezbedi da komisija završi izveštaj o zalihama pre pripreme GFI-a. Izveštaj treba da sadrži poređenje fizičkog stanja sa situacijom u stanju zapisa. Ukoliko se utvrdi razlika, one se trebaju odraziti u registar imovine i u računovodstveni registar.	Čak i ove godine, inventar i vrednovanje ne finansijske imovine nisu završeni na vreme.	Ne implementirana preporuka
13	Ne izmirene obaveze	Predsednik treba da obezbedi da se sva plaćanja vrše u roku od 30 dana od prijema računa. Dalje, uspostaviti efikasan sistem u kojem se svi neplaćeni računi tačno i temeljito izveštavaju na mesečnoj osnovi, a na kraju svake godine tačno se obelodanjuju u GFI-u.	Nije počela implementacija, ali je prisutna potreba za implementacijom.	Ne implementirana preporuka

14	Napredak u implementaciji preporuka	Predsednik treba da obezbedi da se sprovođenje Akcionog plana kontinuirano prati i izveštava redovnom mesečnom ili tromesečnom bazom u odnosu na napredak koji je ostvaren u tom pogledu. Preporuke koje se ne sprovode u roku treba da se preispitaju u kratkom roku od strane predsednika i preduzmu proaktivne akcije protiv prepreka koje su predstavljene tokom sprovođenja.	Zatvorena preporuka.	Preporuka je zatvorena
15	Dobro upravljanje - Sistem interne revizije	Predsednik u saradnji sa KR i JUR-om treba da preduzme konkretne radnje za sastavljanje Akcionog Plana za sprovođenje preporuka i da preuzme sve radnje prema administrativnim jedinicama kojima se adresiraju preporuke, da se maksimalno potrude u preduzimanju mera poboljšanja u poljima gde su identifikovani nedostaci.	Situacija u ovoj komponenti ostaje ista.	Preporuka nije implementirana
16	Dobro upravljanje - izveštavanje	Predsednik, treba da obezbedi da se izvrši revizija kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja menadžmenta. Osim toga, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da sastavi registar rizika sa svim odgovarajućim merama / akcijama da proveri potencijalne pretnje protiv ciljeva.	Situacija u ovoj komponenti ostaje ista.	Preporuka nije implementirana
Br	Polje revizije	Preporuke za godinu 2018		
1	GFI - Ref. C1	Predsednik, treba da se osigura da su preduzete akcije za adresiranje razloga za Isticanje pitanja kod revizijskog mišljenja. U procesu budžetiranja svi troškovi treba da budu budžetirani u skladu sa pravilima trezora (plan računovodstva). Cela imovina, uključujući i imanja treba se upisivati u registre imovine. Takođe, obelodanjivanje račune potraživanja i uslovne obaveze treba biti u celosti i tačno predstavljeni u GFI za godinu 2019. Izjava od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, ne treba da se potpisuju osim ako nad GFI aplicirana su sve neophodne kontrole.		
2	Planiranje i izvršenje budžeta - Ref.B1	Predsednik treba obezbedi da budžetska performansa sistematski pregledana u mesečnim pregledima i da ovaj pregled identifikuje i adresira prepreke za realizovanje budžeta na vreme i u planiranom nivou. Tamo gde početna planiranje budžeta nisu tačna, mora se odraziti na poziciju završnog budžeta.		

3	Prihodi Ref: B2	Predsednik treba da analizira razlog ne adekvatnom upravljanje opštinske imovine, i osigurati davanje opštinske imovine u zakup u samo onda kada za to su potpunjeni zakonski zahtevi u saglasnošću sa pravilima. Treba aktivno istražiti sve opcije koje se mogu uraditi, uključujući i zakonska sredstva da bi se osiguralo da se dogovoreni prihodi ostvare.
4	Plate i Dnevnice Ref: c2	Predsednik, treba da obezbedi prekid jedne prakse takvog angažovanja i da za sve redovne radne pozicije za koje postoji dugoročna potreba zahteve adresirati za vreme planiranje budžeta. Zahtevom o povećanju osoblja i diskusija sa MF. Takve isplate bi trebalo vršiti po kategoriji plata i dnevnica.
5	Plate i dnevnice - Ref. A1	Predsednik treba obezbediti da su preduzeti konkretni koraci za poboljšavanje kontrole u dosijeu osoblja tako da svi dosije biti kompletirani i neophodna dokumentacija do kraja godine.
6	Kapitalne investicije - Ref. A2	Predsednik treba obezbediti preko menadžera za nabavku da sve procedure koja se tiče poslova da se ne iniciraju sve dok se ne osigura o postojanju projekta za izvršenje. Neophodne pripreme za jedan projekat imaće uticaja i na izradu jasnih specifikacija, ali doći će do eliminisanja prepreka kao što su kašnjenja tako i dodatne potrošnje.
7	Kapitalne investicije - Ref. A3	Predsednik treba osigurati da ni u jedno, slučaju ne može imati prekoračenja dodatnih poslova iznad 10% od originalnog ugovora i u slučaju dodatnih poslova upravnik nabavke treba poštovati pravila nabavke koja su potrebna. Takođe, treba se odrediti sistem odgovornosti u razne slučajeve pozicija (proizvođača) i kašnjenja neodobrenih radova. Kontinuirano praćenje upravljanja, u slučaju kompleksnih projekata.
8	Kapitalne Investicije - Ref. A4	Predsednik treba da osigura da je upravljanje nabavkama, uključujući proces evaluacije, u potpunosti u skladu sa postavljenim kriterijumima, a ponuđači koji ne ispunjavaju uslove tenderskog dosijea nisu nagrađeni ugovorom. Takođe, primeniti sistem odgovornosti u slučajevima nepoštovanja zakonskih zahteva.
9	Kapitalne Investicije - Ref: B3	Predsednik treba ojačati kontrolu u procesu plata istovremeno da osigura da naplate će se izvršiti samo kada se obezbedi dokaz o završetku radova/ugovorenih usluga.
10	Kapitalne Investicije - Ref: A5	Predsednik treba osigurati da upravnici projekta su upoznati sa zahtevima javne nabavke, izveštava se za svako odstranjivanje od terminologije i uslove ugovora i da svako promena na uslove ugovora pre ili tokom izvršenja uradi će se samo nakon odobrenja primljenog od kancelarije za nabavku i NKR.
11	Zajednička Pitanja R&U-IK Ref: A6	Predsednik treba da obezbedi efikasni sistem u kojem svi računi koji nisu podmireni da se podmire u toku datog roka da bi izbegli dodatne troškove. Takođe, treba pojačati nadzor sa načinom upravljanja proces primanja i registrovanje faktura.
12	Zajednička pitanja za MZ i	Predsednik treba obezbediti dodatnu kontrolu s razlogom da ugovori budu potpisani samo onda kada postoje fondovi koji će osigurati njihovo

	IC Ref. C3	izvršenje, bez obzira ako njihovo finansiranje se vrši od sopstvenim fondovima ili drugim fondovima finansiranja.
13	Kapitalna i ne kapitalna imovina Ref. A7	Predsednik, treba obezbediti efektivno upravljanje sa ciljem da registar imanja prezentuje faktično stanje imovine, znači da iznos imovine da nije potcenjena ili precenjena. Takođe, treba osigurati obuku za zvaničnike imovine da odgovornost bude u dobrom nivou za izbegavanje sve nesuglasice sa kojima se susreće zvaničnik za imovinu tokom evidentiranja i upravljanja imovine.
14	Kapitalna i ne kapitalna imovina Ref. B4	Predsednik treba da osigura da komisija kompletira izveštaj o inventaru u potpunosti pre pripreme FSB-a. Izveštaj treba da sadrži poređenje fizičkog stanja sa onim u stanju evidencije. Ako se utvrdi razlika, ona se treba odraziti u registru imovine i u registru.
15	Potraživanja na računima Ref. A8	Predsednik treba obezbediti plan delovanja u prikupljanju dugova. Početno treba preduzeti zakonske akcije pomoću izvršitelja, dok kod zakup davača treba preduzeti mere uzimanje objekta odnosno zemlju koju upotrebljavaju i dati ostalim licima u skladu sa procedure javne aukcije.
16	Neplaćene obaveze - Ref. B5	Predsednik treba da obezbedi da se sve uplatnice izvrše u roku od 30 dana nakon dobivanja računa. Dalje stvaranje jedan efektivna u kojem svi ne isplaćeni računi izveštavaju se na najprecizniji način i u potpunosti mesečnim osnovama u MF, kao i na kraju svake godine da obelodani na GFI.
17	Sistem interne revizije Ref. dela B6	Predsednik u saradnji sa UA i JUR treba da preduzme konkretne mere za izradu nacрта akcionog plana za sprovođenje preporuka i da preduzme sve mere protiv administrativnih jedinica koje se bave preporukama, da imaju maksimalnu posvećenost u preduzimanju korektivnih mera u oblastima u kojima su identifikovane slabosti.
18	Menadžersko izveštavanje, odgovornost i upravljanje rizikom - Ref. B7	Predsednik, treba da osigura da se izvrši pregled kako bi se odredio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja prema višem rukovodstvu. Takođe, da bi se uticaj rizika smanjio na prihvatljive nivoe, organizacija treba da razvije registre rizika sa svim odgovarajućim merama / akcijama kako bi se kontrolisale potencijalne pretnje prema ciljevima.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i

sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;

da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;

da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i

ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Komentari BO o nalazima u revizijskom izveštaju

Nalazi/ Pitanje	Slaze mo se Da/ne	Komentari opštine u slučaju nepoštovanja	Stavovi GAS
Pitanje A2		<p>Ugovornu autoritet - kancelarija za nabavke je nastavila sa aktivnostima nabavke IZRADA PROJEKATA ZA INFRASTRUKTURU (Obaveštenje o ugovoru od 07.03.2018).</p> <p>Zbog kašnjenja sa žalbama od strane EO konkurentan i na osnovu zvaničnog pisma 01 NR. 344/2018, dana 27.06.2018, GAS- gde se zahteva od kancelarije za nabavke da se nastavlja sa aktivnostima nabavljanja bez sprovođenja projekata jer je do tog datuma kancelarija za nabavke ne nastavlja sa aktivnostima nabavke bez sprovođenja projekata iako zahtevi su brojni od jedinica koje su tražile.</p>	<p>U Opštinskim komentarima ne odbijaju se nalazi ali se samo daju razlozi zašto je došlo do toga , stvar koju smo naveli i izjasnili u stavu. Ipak ovo objašnjenje ne menja stanje jer sklopljeni ugovori bez izvršnog projekta kao što je konstatirano I u pitanje 2. To je razlog što naša preporuka ostaje ista.</p>
Pitanje A4		<p>Bez zatraženih objašnjenja od strane EO omogućeno je od strane AK da diplome samo overene ali i da se pruža i platna lista ,ovo je lista koja je nedostala.</p>	<p>U dokazima koja su nam pruženi ne menja se nalaz ali je samo popunjeno. Zato preporuka ostaje u istom stanju.</p>
Pitanje A5		<p>Nema neki komentar samo neki delovi vodiča za nabavku u vezi sa prenosom odgovornosti na menadžera projekta ,u vezi sa nalazom.</p>	<p>U odgovoru RKJN ističe se da promena pozicija i količine ne-okvirne ugovore može se uraditi samo u obostrano saglasnost ali tek nakon prijema odobrenja od strane NKR-a .U našem slučaju nemamo odobrenje od strane NKR-a. Zato se naša preporuka ostaje nepromenjen.</p>

Pitanje B3:		Kancelarija za nabavku ,nakon potpisivanja ugovora ,i nakon imenovanja upravnika ugovora od strane NKR-a, upravljanje ugovora - osim nadležnosti za promenu ili ukidanju ,preći će u Department nabavka kod Upravniku ugovora .Ali ovaj nalaz nije u vezi sa kancelarijom za nabavke ali sa upravnikom ugovora.	U Opštinskom komentaru se ne odbija se nalaz ali se daju neka objašnjenja nisu relevantne jer ne pružaju neko protivljenje sa nalazim. Zato se naša preporuka ostaje nepromenjena.
Pitanje C3:		U vezi sa ovim pitanjem priključujemo kao nastavak jedan odgovor od RKJN. Pitanje 23. U slučaju javnih ugovora dali smo obavezni da napravimo obavezivanje ukupne imovine za tu aktivnost nabavke.	U Opštinskim komentarima daju se neka objašnjenja u vezi sa obavezivanjem za okvirni ugovor dok su tretirani ugovori sa nacrt ne radi se o okvirnom ugovoru, ali sa ne-okvirnim ugovorima. Zato naša preporuka ostaje ne promenjena.
Pitanje A3:		<p>U ovom slučaju ne radi se o dodatnom poslu .Znači radi se o predviđanom poslu-predviđanim pozicijama gde je izražena konkurencija bez publikacije objave ograničena pozicija po dogovoru, sa imenovanjem komisije od strane Predsedničke Kancelarije za procenu i poređenje .</p> <p>-Kontaktirana kompanija za pod kontrakt ore upoznao je strane u interesu .</p> <p>- Za kašnjenja u realizaciju ugovora nije imalo jer na početku ina kraju dinamike je sankcionisano u obaveštenju o ugovoru i planu upravljanja ugovorom ,dinamički plan izviđača radova nije bio zahtev AK u sekundarnom zakonu a ni zahtev za procenu.</p>	<p>- U naslovu ugovora jasno se primećuje da se radi o aneks ugovoru koja se odnosi na osnovni ugovor i povezana je sa predviđanim poslovima .Prevaziđenje je evidentan kao što je navedeno na nacrt izveštaju. Takođe ,upotrebljena procedura je u skladu sa članom 35 zakona 04/L-042tačka 35.2.4(i)a radi se o aneks ugovoru.</p> <p>- Obaveštenje o radu koji će se pod ugovarati treba se raditi prilikom nadmetanja a ne nakon sklapanja ugovora.</p> <p>- U posebnim slučaju ugovora je određen rok za realizaciju ugovora. Oslanjaju či se na ovaj rok, kašnjenje u realizovanju su evidentni. Zato naša preporuka ostaje ne promenjena.</p>

Dodatak III: Potvrдно pismo

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2018 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

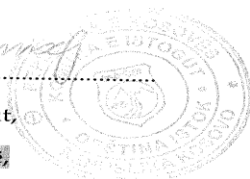
Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Komunës së Istogut, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; (përpos disa sqarimeve dhe deshmive nga Zyra e Prokurimit Publik)si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

z. Haki Rugova
Kryetar i Komunës së Istogut,

Data: 18.Prill.2019, Prishtinë,

POTVRDNO PISMO

O saglasnosti sa nalazima Generalnog Revizora na Izveštaju revizije za 2018 godinu kao i za sprovođenje preporuka

Za: Nacionalnu Kancelariju Revizije:

Poštovani,

Preko ovog pisma, potvrđujem da:

- sam primio nacrt izveštaja Nacionalne Kancelarije Revizije o Reviziji Finansijskih Izveštaja Opštine Istok za godinu završno sa 31 decembrom 2018 (u daljem tekstu "Izveštaj");
- se slažem sa nalazima i preporukama i nemam neki komentar u vezi sa sadržajem izveštaja; i da ću
- u roku od 30 dana od prijema Završnog izveštaja, dostaviti akcioni plan za sprovođenje preporuka, koji će uključiti vremenske rokove i osoblje koje je odgovorno za njihovo sprovođenje.

g. Haki Rugova

Predsednik Opštine Istok,

Datum: 18.April. 2019